

ชื่อเรื่อง	: ผลการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติใน จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี
ผู้ค้นคว้าคุณวุฒิพนธ์	: นางสาวมณีวรรณ วจิไกรลาศ
รหัสประจำตัว	: 526411135
อาจารย์ผู้ควบคุมคุณวุฒิพนธ์	: ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจียบ ไทยยิ่ง
ปริญญา	: รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	: รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ (3) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 171 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster random sampling) โดยแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล 2 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน (2) ผู้กำหนดนโยบายและนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 10 ระดับ จำนวน 55 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง จำนวน 3 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี มีการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากอย่างยิ่ง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี มีการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติเรียงตามลำดับจาก

มากไปน้อยคือ ความพึงพอใจของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบรรลุเป้าประสงค์ของนโยบาย และการบรรลุเป้าหมายของกลยุทธ์

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี โดยรวม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการจัดโครงสร้างขององค์กร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรง ด้านการบรรลุเป้าประสงค์ของนโยบาย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการจัดโครงสร้าง ขององค์กร ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัย ด้านงบประมาณและปัจจัยด้านความสอดคล้องของกลยุทธ์กับเป้าประสงค์ของนโยบาย

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงด้านการบรรลุเป้าหมายของกลยุทธ์ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการวางแผนและปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านความสอดคล้องของกลยุทธ์กับเป้าประสงค์ของนโยบาย และปัจจัยด้านงบประมาณ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร บุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจ สามารถสร้างและนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับปริมาณงานที่โรงเรียนต้องการ และมีการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พร้อมทั้งบุคลากรต้องให้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน ต้องใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อการจัดการศึกษา ควรมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบและโปร่งใส ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารทุกระดับต้องมีทักษะในการกำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติตามนโยบาย มีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือในการบริหารจัดการด้านการศึกษา และโรงเรียนต้องมีความสามารถในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา รวมทั้งปัจจัย ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ต้องมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสม ความเพียงพอต่อความต้องการ ควรใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และหลากหลาย ตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน และปัจจัย ด้านการกำกับและติดตามผล โรงเรียนต้องกำหนดตัวชี้วัด และการประเมินผลอย่างชัดเจน ควรเปิดโอกาสทุกภาค

(6)

ส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้เป็นที่ไปตามนโยบาย

Title : The Result of Implementation of Basic Education Policy in Nonthaburi and Prathumthani Provinces

Researcher : Ms. Maneewan Vajikrailart

Identification Number : 526411135

Advisor : Dr. Boonlert Pairindra Chairperson
Assoc. Prof. Dr. Kowin Viwathpongpan
Asst. Prof. Dr. Chiab Thaiying

Degree : Doctor of Public Administration

Program : Public Administration

Year : 2013

ABSTRACT

The purpose of this research is (1) to study the result of the implementation of the basic education policy in Nonthaburi and Pathumthani (2) to study the factors of direct influence on the basic education policy in Nonthabusri and Pathumthani (3) to suggest the improved factors of direct influence suitably on the basic education policy with the school practice in Nonthaburi and Pathumthani. The samples for this research is (1) 171 school members in The Office of The Basic Education Commission in Nonthaburi and Pathumthani which are chosen by using the Cluster Random Sampling Method. The Informants are the director and teacher of each school and (2) the 8 policymakers who take the policy into actions. The instruments used are the questionnaire about how the policy of the basic education effects the school practice with 1-10 rating scale, 55 questions, reliability = 0.98 and the 3 questions of the structured interview type. The frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple linear regression were the parameters used for statistical analysis. The results of this research shown that :

1. Overall the school members in The Office of The Basic Education Commission in Nonthaburi and Pathumthani use the policy of the basic education with the school practice very highly. If classify into categories, the ranking of the school members in The Office of The Basic Education Commission in Nonthaburi and Pathumthani using the policy of the basic education

with the school practice from high to low is the satisfaction of people, the achievement of policy's objective and the achievement of strategy.

2. The factors of direct influence on the basic education policy with the school practice in Nonthaburi and Pathumthani for overall are the material and technology factor, personnel factor, the organizational factor, and the leadership factor. If classify into categories, The factors of direct influence for the achievement of the policy's objective consists of the organizational factor, the material and technology factor, the leadership factor, the budgetary factor and the factor of how strategy correspond with the policy's objective. The factors of direct influence for the achievement of strategy consists of the material and technology factor, the leadership factor, the planning factor and personnel factor. The factors of direct influence for the satisfaction of people consists of the factor of implementation the policy into educational places, the leadership factor, the factor of material and technology and the factor of how strategy correspond with the policy's objective and the budgetary factor.

3. The suggestions of the improved factors of direct influence suitably on the basic education policy with the school practice in Nonthaburi and Pathumthani are the followings: First of all, personnel should well understand to make and take the policy into action effectively. The allocation of personnel should be appropriate with the workload the school needed and the teacher's continuous Potential Development will expand the potential of student's self-development. In addition, the personnel should be-co-operate in operation. Budgetary consists of allocating enough for school's need, utilizing the budget for the educational management and auditing the budget systematically and distinctly. Administration Management consists of the all-level managements' skill to set the direction and the procedure, the follow-up process, verification and evaluation of the policy taken to the practice systematically and continuously, all the support in the administration management in education and school's capability of educational management consistent with the decentralized approach of education. Material is appropriate and sufficient for the demand, worth and varied for students' interest and demand, and good quality. Supervision and follow up factor consists of the measurement tool and evaluation defined clearly by schools and the assessment of evaluation brought to adjust the procedure to the policy.

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ สนับสนุน และกำลังใจของบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่าน ดร.ชาญชัย ชัยรุ่งเรือง ประธานมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบญจาธิกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่ได้มีโครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรคุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาเอก ในสาขาวิชาดังกล่าว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา อินทนิม รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ดร.กมลพร กัลยาณมิตร รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย เลหาวิเชียร และคณาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ และคำแนะนำในการทำคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์ รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจียบ ไทยยิ่ง ที่ได้ให้คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำคุษฎีนิพนธ์ ตลอดจนช่วยตรวจทาน และแก้ไขคุษฎีนิพนธ์ให้ถูกต้องและสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญาธิระวิทย์เสถียร ดร.สันต์ ศูนย์กลาง ดร.ปัญญา แก้วกัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ แสงมหาชัย คุณครุจรินทร์ รุจิยาปนันท คุณครูวันเพ็ญ รักเสนาะ และคุณครูศิริพร เนตรนำเกตุ ที่ช่วยตรวจเครื่องมืองานวิจัยให้ถูกต้องเหมาะสม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูล ดร.อำนาจ วิชาญวัตติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน กระทรวงศึกษาธิการ ดร.ปัญญา แก้วกัญญา ที่ปรึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดร. สุวิทย์ มูลคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดร. ชูชาติ กาญจนชนชัย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 นายนพพร พิพิธจันทร์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 3 นายกำจัด คงหนู ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 นางสาว ลักษณ์วารรณ ภู่อสาร หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 นายมานะ พุ่มบัว รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดปทุมธานี และปทุมธานี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.อิทธิรุจน์ สุรเชษฐพงษ์ คุณจักรกริช ธรรมศิริ คุณศิริธร ศรทฤทธิ คุณกรกฤษ ทิพาภรณ์กุล ที่ให้ความรู้ คำแนะนำในการค้นหาข้อมูล เจ้าหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา และมีธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ทุกฝ่ายที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการเก็บแบบสอบถาม และพนักงานกลุ่มบริษัท บัวทองธานี ทุกท่าน ที่ช่วยจัดทำ เอกสาร ต่างๆ ประกอบงานวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นวีไอพี 2 ทุกท่านที่เป็นเพื่อนเรียน และให้ความช่วยเหลือซึ่ง กันและกันด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่เรศวร ธนะสมบุรณ์ พี่อภิชาติ แสนมาโนช พี่เกวติ สุวรรณอักษร และพี่ชินภัทร พุทธิชาติ ที่ช่วยเป็นกำลังใจสนับสนุน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและ กัน จนทำให้สามารถประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไปพร้อมกัน

สองท่านสุดท้ายที่ผู้วิจัยจะไม่กล่าวถึงไม่ได้เลยคือ พันเอกหญิงพิไลพร ธนะสมบุรณ์ และ ดร. สันต์ ศูนย์กลาง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ รายละเอียดในเรื่องการวิจัย เป็นพระ ติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้กำหนดคน โยบายในกระทรวงศึกษาธิการ และผู้นำ โยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง บางครั้งร่วมเดินทางไปช่วยในการ สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ประเด็นที่ตรงกับเนื้อหาของงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอยกความดีทั้งหมดให้กับคุณพ่อวัชร วัจิไกรลาศ และคุณแม่วราภรณ์ วัจิไกรลาศ อันเป็นที่เคารพยิ่ง เพื่อให้ท่านภูมิใจว่า ลูกคนนี้ได้ทำ สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้แล้ว และครอบครัว วัจิไกรลาศ ทุกคนที่คอยถามไถ่ความเป็นไป และเป็น กำลังใจอยู่เสมอ ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นและสามารถทำงานสำเร็จ

สุดท้ายนี้ หากมีผู้ใดที่ผู้วิจัยยังมิได้เอ่ยนาม ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย อย่างไรก็ตาม ก็ดีผู้วิจัย ยัง ระลึกถึงพระคุณของพวกท่านอยู่เสมอ ผู้วิจัยหวังว่าผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่สนใจศึกษาไม่มากนักน้อย

มณีวรรณ วัจิไกรลาศ